

27934 Г-4243

СІЧ

Надпартійна демократична часопись українських організацій

м. Олександрівську та його повіту.

Ціна ч. 50 шагів (25 коп.).

Адреса редакції і контори:

Земська Управа, 3-й поверх. Відкрита од 11—2 та 5—8.

Плата за оголошення:

Перед текстом по 75 коп., а після тексту по 50 коп. за рядок нетиту. З шукаючих праці по 1 карб. за ціле оголошення.

Читати треба: „и“ як „ы“, „е“ як „э“, „є“ як „е“.

№ 1.

Середа 1 травня 1918 року.

№ 1.

На 3-ий день Великодня 7 травня Олександрівське Т-во Просвіта улаштовує СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ.

Для газети „СІЧ“ потрібні Хронікери, а також розношики. Звертатись у контору часописі.

Букварі українські продаються у Запоріжському Союзі кредитових та ощадно-позичкових тов-в (Сою-збанк) Соборна 16, другий поверх.

Ідучи на зустріч біжучій хвилі, зважаючи велике значіння негайної і належної українізації різних державних і громадянських установ, Олександрівська Учительська Спілка і Товариство „Просвіта“ улаштовують з 14-го травня місяшні курси української мови, для урядовців різних інституцій в першу чергу і взагалі для всіх громадян переважно дорослих.

Платня за курс 25 карб. Заняття будуть вечором.

По скінченню курсів будуть призначені за окрему платню двохтижневі курси діловодства в різних державних, громадських і приватних установах.

вони на Україні вольности козацькі, знищили саме козацтво й зруйнували Запорізьку Січ і кинули парід український в неволю—каторгу, завівши на Україні кріпацтво, яке в Московії уже панувало давно. Далі почалося нудне й безпросвітне життя: культура українська занепадала, кращих людей її засуджували, а то й без суду заслали в далеку Сибір за любов до рідного краю; других кликали і переманювали до своїх столиць, приказуючи служити другому народу, підносити другу культуру. Не багато зосталося культурних людей на Україні, вірних своєму народу, та й ті повинні були все своє рідне ховати і мусіли провадити чужу культуру серед свого народу, навчаючи його чужої мови, чужої історії, чужих звичаїв й привчаючи його до того, що своє треба заховати й мовчати про те до кращого часу, коли гнобителі зникнуть.

великий гурток вдатних до газетної праці сили, поширила його, нарешті збільшила остількі, щоб вистарчило сил і на партійну працю і на видання особного органу для вирішення тієї, чи иншої з вищезазначених справ життя.

Іди ж в люде друковане слово в нашій першій газеті на Запоріжжі і хай тебе привітає віднині вірний український парід.

Офіційно.

До місцевих самоврядувань на Україні мійських, губерніяльних, повітових і волосних народніх Управ.

Український народ став на шлях самостійного державного життя і з огляду на те, що органи місцевого самоврядування разом з тим заявляються і органами державного урядування. Міністерство Внутрішніх Справ

курс української мови, для урядовців різних інституцій в Тифлісі, чергу і взагалі для всіх громадян переважно дорослих.

Платня за курс 25 карб. Заняття будуть ввечері.

На скінченню курсів будуть призначені за окрему платню двохтижневі курси діловодства в різних державних, громадських і приватних установах.

Завісє с першого травня приймається в Пушкінській школі, де міститься Учительська Спілка, від 5 до 7 год. веч.

Громадяне!

Жертуйте і вписуйтеся в члени Товариства

„КОПІЙКА НА РІДНУ ШКОЛУ“

Гроші треба посилати: Київ, Хрещатик 27: Південний Кооперативний Банк, на біжучий рахунок № 51. Листи посилати: Київ, В. Володимирська, Педагогічний Музей. для Т-ва „Копійка на рідну школу“.

До земляків!

Вставайте, у кого є сили
Й до праці охоту хто ма,
Вставайте з темноти, з могили,
Вставайте минула зима!
Вставайте, знов сонечко сяє,
На дворі весна золота,
Вставайте і так ми проспали
Свої молоді дїта!
Вставайте до праці, до зброї,
Ставайте в ряди бойові,
Щоб нам не згубити ту волю,
Що знов ми придбали собі!

Вставайте! вставайте—ви діти України,
Ви ті молоді орли,
Що в пастці-неволі на світ породились
І досі в неволі росли і жили!
Вставайте! розправте могутні крила,
На волю, на волю давно нам пора!
Так нужбо до праці, у кого є сила,
Хто хоче Україні і волі й добра!
До праці, до гурту, до зброї, панове,
Аж поки не стане чужа нам Москва.
Вона нас три віки і гнула й давила,
І кров з нас цїдила і кров ту пила!..
Уставайтеж, брати мої,
Молоді орлята,

Вас скликає знов до себе
Україна-мати.

Гр. Поліщук.

Місто Олександрівськ.
20 квітня 1918 р.

Перепечатка не заборонена.

Олександрівськ, 1 травня 1918 р.

Далеко й широко, од Польщі до Чорного моря й по морю, два з половиною століття тому й раніше чунавільно голос Запоріжжя. Про волю життя у Сїчі знали всі сусїди колишньої України і шанували ту волю. Як же хтось з сусїдів намагався знищити ту волю, все як одно козацтво січове підіймалося проти ворога і обороняло свою волю, свою віру, свою землю. Нарід український добре знав свого оборонця; алеж не стало оборонця, як Україна в силу історичних обставин з'єдналась з Московським царством. Московський нарід був тоді поневолений і не мав жодного голосу у своїй державі; царі ж і уряд московські, зламавши всі вольности свого народу, намірилися те саме зробити й з народом українським, який прилучився до Москви як брат до брата, як рівний до рівного. Потроху знищили

були все своє рідне ховати і мусїли превадити чужу культуру серед свого народу, навчаючи його чужої мови, чужої історії, чужих звичаїв й привчаючи його до того, що своє треба заховати й мовчати про те до кращого часу, коли гнобителі зникнуть.

І зникли гнобителі, яким і числа не було. Були самодержці Петро, Катерина, Олександри, Миколи, були демократи Керенські і иньші, були далі найлівиші соціалісти Ленін, Троцький, Криленко, а нарешті були Мокроуси і Марусі, пани й полупанки—і всі вони бажали українському народові усього „добра“, а як народ не хотів того „добра“, приймали, посилали по старому звичаю військо, щоб приборкати народ до своїх рук. Всьому буває кінець, зникли і гнобителі України, і тепер Український нарід мусить творити своє життя сам. Знов є воля й на нашому Запоріжжі і знов може, як схоче, залунати вільний голос народу Запоріжжя. А щоб це сталося, мусять усі, як один освічені люди м. Олександрівська і повіта, які заховали любов до рідного краю, допомогти дальшому існуванню нашої газети. Вони повинні пам'ятати про те, яке велике значіння має часопись в житті як міста, так й його повіта. Вона освітлює всі сторони життя, освітнює справу, хліборобну, промислову, медично-санітарну, судову, справу розвитку кооперації і багато иньших, які зараз трудно собі й нагадати. Без газети на рідній мові всі ці справи освітлюються й вирішаються тільки частинно. Робітництву й селянству належить також почесне місце в газеті, позаяк всі сторони життя робітництва й селянства ніким краще не можуть бути з'ясовані, як тільки самим робітництвом і селянством:

Перша українська часопись на Запоріжжі, будучи щирим провідником демократизму, повинна бути напартійною, аби вона скучила коло себе поки-що не-

них і волосних народніх Управ.

Український народ став на шлях самостійного державного життя, і з огляду на те, що органи місцевого самоврядування разом з тим зв'язуються й органами державного урядування. Міністерство Внутрішніх Справ пропонує всім мїським, губерніяльним, повітовим і волосним Управам надати всім інституціям самоврядування національно-державний вигляд.

Для того всі вивіски на всіх народніх Управах, лікарнях, школах, земстернях, шляхах, назвища вулиць, помістах і инші повинні бути негайно написані мовою державною українською. На народніх установах в дні національних свят повинні вивішуватись національні українські прапори, російський державний герб як на установах так і на печатах повинен бути знищений і замість його в належних випадках повинен бути український державний герб.

Подаючи такі вказівки, Міністерство разом з тим зазначає, що ті особи, які будуть противитись цьому розпорядженню, або одволікати його виконання будуть притягнуті до судової відповідальности.

Зважаючи ж на те, що за для ведення всього діловодства на українській мові на початку може не вистарчить місцевих інтелігентних сил, Міністерство звертає увагу на те, що внутрішнє діловодство може де який час вестись ще російською мовою, при умові, що інституції самоврядування будуть дбати про скорійше заведення діловодства на державній українській мові.

Про виконання цього наказу органи місцевого самоврядування повинні повідомити Департамент місцевого самоврядування на протязі двохтижневого строку.—Року 1918 березня № 113.

Народній Міністр П. Христюк.

В. о. Директора Варава.

Вірно: діловод. Л. Кузнецов.

Львівська державна наукова бібліотека

№ 1.868

Трудящий люд сьогодні твоє велике свято!

Від Української Центральної Ради до громадян Української Народної Республіки

ОПОВІЩЕННЯ.

Україна пережила тяжкі часи, яких давно не переживала. Саме в той час, як Центральна Рада доводила до кінця своє діло—мир з західними сусідами і роспусчення до дому втомленого, змученого війська, задоволення нашого селянства і робітництва земельним і робітничим законодавством і готовилась передати далі порядкування нашою визволеною Україною в новому господарстві—Українським Установчим Зборам, нашіли на нас російські большевики.

Пішов огонь і руїна по землі нашої. Горіли Городи і села. Лилася невипна кров і нищилось все багатство землі нашої.

Большевики збаламутили багато і наших людей, особливо солдатів, фальшивими чутками і порожніми обіцянками, котрих не могли здійснити, і захитали оборону нашої країни. Їх підтримували також ті прихильники царської влади, нищителі трудящого народу, що не хотіли допустити, щоб Україна була вільною і незалежною, щоб зістались в силі свободи, проголошені третім і четвертим Універсалом.

Російське правительство большевицьких народніх комісарів завзялося знищити Українську Центральну Раду і поставлене нею Правительством Народніх Міністрів, щоб не дати їм довести до кінця миру. Всіми силами повело воно наступ на Київ і стало його безжалісно руйнувати з гармат і палити. Тоді Центральна Рада і Рада Народніх Міністрів, щоб заховати від зни-

незалежність і самостійність Української Народної Республіки, так при тій самостійности й незалежности стоїть і буде їх боронити від усякого замаху.

Як віддала вона всю землю робочому народові земельним законом, так на тім вона і стоїть. Закони, видані на користь робочих, також будуть і далі в силі.

Всі свободи, установлені третім і четвертим універсалом, і далі зістаються. Професійні спілки, ради селянські й робітничі мають далі вести свою роботу для охорони своїх класових професійних інтересів. Тільки на владу не можуть вони претендувати, бо владу на Україні мусить бути одна—Української Центральної Ради і Міністрів.

Всі народности України мають користуватись всіми громадянськими і національними правами і вольностями, які проголошено четвертим Універсалом,

В усе це німці не мішаються і ніякої зміни в тім не мають робити. Вони приходять, як наші приятели і помічники на короткий час, щоб допомогти нам в скрутну хвилину нашого життя і не мають заміру в чім небудь перемінити наші закони і порядки, обмежити самостійність і суверенність нашої Республіки.

Українська Центральна Рада не має наміру задержувати в своїх руках владу довше, ніж можуть зібратись Всенародні Українські Установчі Збори, які, призначені на день 2 лютого, не могли зібратись через большевицький наступ. В цій хвилі ще не відомо, де встигли відбутись вибори, і чи не знищено результатів тих виборів. Але в кожному разі Центральна Рада як тільки можна скорше постарается скликати вибран-

кону Української Центральної Ради і вся земля в Українській Народній Республіці зостанеться в ваших селянських руках. Цієї весни ви, селяне, вже мусите засіяти всі землі своїми силами. Ви мусите засіяти їх не гірше того, як вони засівались поміщиками, бо на Україні не може зменшитись хліба, не може родити менш цукрового буряку. Хліб та цукор, то єдине багатство України, то золото України, бо Україна не має своїх копалень золота. За хліб та цукор ми купимо все, чого бракує нам: плуги, машини, знаряддя, мануфактуру і взагалі все, що потрібно нам і чого нема в нашій Державі—Україні.

Селяне! Не вірьте вашим ворогам, які кажуть, що хтось забере Ваш врожай і не буде платити Вам за нього гроші. Ці чутки пускають наші ворогі, які хтять щоб землі залишались не засіяними і щоб всі казали: „ось не стало поміщиків і земля не засіяна—без поміщиків настав голод“.

Знайте, що хто посіє, той і пожне.

Брати-Селяне, приписую вам засіяти всю землю до останнього клаптя. Не встигнете засіяти ранню ярину—сійте пізню—гречку, просо. як що буде стояти вам на перешкоді засіву полів, або чого не буде вистарчати у вас, то негаючись сповіщайте Земельні Комітети, або телеграфуйте Київ-Посівплоща і звідти ви матимете допомогу. Пам'ятайте, брати-селяне, що во ім'я щастя й добробуту Нашої Батьківщини—України не може залишитись незасіяним жодний крок землі.

Народний Міністр-Земельних Справ Микола Ковалевський.

Шп посієм та й пошном

багато панів, багато московських центристів, а чимало й темних братів наших українців—не шкодують вони праці, коштів, щоб довести всім, що селянство не справиться з своїми правами, що воно ще не досло до самостійного хазяйнування, що занепаде за нових порядків хліборобська культура, поля будуть не засіяні, цукроварні будуть без буряків, люде без врожаїв. І дуже б радий наші вороги, коли б справді трудяще селянство наше, через невідомість або колотнечу, чи кинуте без допомоги з боку своїх місцевих, земських та державних інституцій—не спроможне було використати в повній мірі своїх нових, вивойованих революцією прав.

Отже щоб нам свого діла не зіпсувати і не дати радить ворогам народнім, необхідно напружити всі сили, щоб усі землі, які перейшли з нетрудових рук до народу, також як і всі ті, що були раніш у селян, щоб вони цього року так добре були вироблені, обсіяні й доглянуті, щоб урожай зібрати певний та добрий. І подбати про це слід оце негайно, почавши з обсіву кожного ступня землі. Робитися це повинно під пильним контролем місцевих селянських організацій і за їхньою відповідальністю.

Земельні комітети, в тім числі і сільські земельні комісії, маючи в своїх розпорядженні нетрудові хозяйства, з інвентарем, насінням і худобою, повинні виявити в ці дні кипучу діяльність. Одних в великій мірі залежить, чи буде в нас у їхніх місцях урожай і який саме. Їм приходиться не тільки розпреділяти землю, полагоджувати непорозуміння, а дати, вкупі з продовольчими місцевими управами, доброго насіння на обсів.

і поставлене нею Правительством Народних Міністрів, щоб не дати їм довести до кінця миру. Всіми силами повело воно наступ на Київ і стало його безжалісно руйнувати з гармат і палити. Тоді Центральна Рада і Рада Народних Міністрів, щоб заховати від знищення столицю України, вийшли з Києва і перенесли свою діяльність на якийсь час на Волинь. Але весь цей час—і під обстрілом Києва і під час виходу свого—не переривали вони своєї роботи коло забезпечення волі України й її трудячого люду. Центральна Рада прийняла закон земельний, що всю землю передає трудовому народові, ухвалила закон про робочий восьми-годинний день. Постановила організувати громадські роботи для безробітних і призначила на це 100 мільонів карбованців. Довела до кінця і діло миру, і в самий час, коли большевики входили до Києва, в Берестю делегати України підписали мир з Германією, Австро-Угорщиною, Болгарією і Туреччиною—мир почесний і гідний, який вертав Україні всі землі і всіх полонених без усяких оплат.

Українське військо, яке вірне зісталося при Центральній Раді, за той час завзято билось з большевиками. Проте бачучи, що ця боротьба затягається, і своїми силами неможна буде скоро вигнати з України ворогів і завести ладу, а весна надходить, і для роботи мусять бути лад і порядок, Рада Народних Міністрів постановила прийняти допомогу нових замирених сусідів—Германії й Австрії, щоб за поміччю їх війська якомога скоріше очистити край наш.

Вороги нашої волі з цього приводу почали лякати людей, що тепер, як німці йдуть на Україну, то це кінець української волі, кінець свободам, знов будуть панувати нани, а селянам землі не буде.

А це не правда.

Українська Центральна Рада, як проголосила своїм четвертим універсалом

начені на день 2 лютого, не могли зібратися через большевицький наступ. В цій хвилі ще не відомо, де встигли відбутись вибори, і чи не знищено результатів тих виборів. Але в кожному разі Центральна Рада як тільки можна скорше постаралась скликати виборців народних, вибраних загальним, рівним, прямим, тайним і пропорціональним голосуванням і передала їм владу а тепер всіх громадян Української землі закликає до спокою і довіря.

Непевним поголоскам, котрі пускають вороги ладу і свободи—не вірити, братись до роботи громадської: помагати правительству в боротьбі з безладдям і всіми, хто його сіє, роботою пильною, твердою, організованою спішити залічити тяжкі рани, задані нашій країні тяжкою війною і усобицями.

Подбати особливо про те, щоб земля, яка перейшла до рук трудячого народу, була б уся засіяна, бо в хлібі наше багатство.

Аби жила й цвіла наша відроджена вільна і незалежна Українська Народня Республіка.

Дано в Києві року 1918 дня 11-го березня, в свято народження Тараса Шевченка.

Відозва Міністра Земельних Справ.

Народний Міністр Земельних Справ звернувся до населення з наступною відозвою: „Брати-Селяне! Наближається час посіву. Наближається час, коли ви мусите напружити всі свої сили, аби не зоставсь незасіяним ні один крок землі. Селяне! Українська Центральна Рада видала закон, по якому всі землі нетрудових господарств мусять перейти до рук трудового селянства. Поки цей закон буде проводиться в життя, приписано Земельним Комітетам взяти негайно всі землі в своє розпорядження й передати в користування трудовому селянству. Ніхто не може змістити земельного за-

суду Національній Батьківщини—України не може залишитись незасіяним жодний крок землі.

Народний Міністр-Земельних Справ Микола Ковалевський.

Що посієм—те й пожнем.

(На увагу земельним комітетам, продовольчим управам, кооперативним товариствам і селянським спілкам на Україні).

Україну спіткала ця весна мало підготовленою до мирної праці. Велика анархія, яку привели з собою до нас з півночі большевики, на довгий час і глибоко схвилювала трудящий люд по селах, і в кожного з нас, хто щиро заклопотаний долею рідної сторони, кому цінні здобутки революції, хто прагне землі і волі,—всякому не дає спокою думка:

—А чи подоліє народ наш це люте безладдя? Чи ввійде в норму оце на весні народне наше життя? Чи не пройде і гарячий весняний час у сварці та колотнечі і чи не позаростає багата земля українська перієм та будяками?..

Ці думки однаково турбують всіх—як селянина-хлібороба, котрий змалку звик з пошаною ставитися до землі та її багатств, так і кожного свідомого сина України, так і багатьох сусід-народів, котрі звикли купувати наші припаси і годуватися ними. Здається, немає таких совісних, щирих людей, котрі б од повного серця не побажали народові Української Народньої Республіки найшвидше стати до спокійної мирної праці і не прогавити ні одного дорогоцінного весняного робочого дня.

Цього року вперше на Україні трудове селянство обробляє і зберігає всі вільні землі як своє народне добро. Права на всі землі закріплені за народом земельним законом, прийнятим у січні місяці Українською Центральною Радою. Близько нестало ворогів проти цих прав. Не жальють ті вороги, серед яких

виявити в ці дні кипучу діяльність. Одних в великій мірі залежить, чи буде в нас у їхніх місцях урожай і який саме. Їм приходиться не тільки розпреділяти землю, облагоджувати непорозуміння, а дати, вкупі з продовольчими місцевими управами, доброго насіння на обсів, організувати користання машинами, починку їх, завести артільний обробіток. Де це потрібно—земельні комітети мають встановляти примусові плодозміни, вимагати од людей кращих способів очистки насіння і сівби. Особливо в місцях, де необхідно забезпечити заводи цукровим буряком, комітетам приходиться пильно поставитись до цього і взяти на себе почин в організації спілок хліборобських, щоб разом людям сіяти буряки, вживати машини і гною, брати аванси і бути певним, що їхня праця не піде марно.

Продовольчі комітети та управи в ці часи повинні стати щирими, співробітниками земельних комітетів їхне діло клопотатися про достачу харчових припасів не тільки зараз, а й на майбутні часи. Через це їм належить праця контролю, наглядача за хліборобськими роботами, порадника місцевим людям і організаціям, а де можливо, то й помішника чи то насінням, чи реманентом, чи організацією спільних работ, аби час весняний використати повніше.

Так само і кооперативні товариства та селянські спілки не в праві в такий час цуратися селянського життя. А допомога селянству краще всього може виявитися в допомозі закріпити йому нові права і щасливо вступити в порядок у всією землею України. Допомога може виявитися в багатьох різпорядних формах. Позичкові товариства, в котрих є досвід по постачанню насіння, машин і інших річей, повинні розвинути широку активність у цьому. Багато товариств організують машинні пункти. Чимало їх стають за посередників нових бурякових плантажів селян і цукрових заводів. Сільсько-господарські товариства, через свої

Трудящий люд сьогодні твоє велике свято!

показні поля, через агрономичний персонал стають на чолі справи і вказують науково-практичні шляхи до впровадження культурного господарства.

А вся робота організованих свідомих сил України, як у фокусі, сходиться в Міністерстві Земельних справ України. Тут, у центрі, втворюється багато організаційних планів, виробляються практичні заходи до об'єднання всіх сил, — бо багато тепер є таких великих завдань, які вирішити можливо тільки одноставною, дружньою працею. До Міністерства повинні звернути увагу всі місцеві організації, на його мусять рівнятися ті, хто щиро дбає про народне добро і бажає переведення земельної реформи в найближчий строк і без болів та колотнечі.

От як іде організація хліборобських сил в ці часи польових робіт. Маємо багато фактів, як успішно підготовлюється і провадиться вже посівна праця. Але поруч з радісними звістками надходять і сумні жалі про неспокій і безладдя. За такі міся охочіє турбота кожного з нас. Це — не місцеве нещастя а всенародне, і слід ужити всіх заходів, щоб як найменш було того сумного.

Дружність і одноставність допоможуть українському селянству обсіятись всюди. А свідомість розвіє морок темряви і визволить країну з соціальної неволі!

А. Т-ко.

Українська школа.

Коли пролетіла по над Україною перша ластівка волі, наш народ на першому місці своїх домагань поставив святе гасло народньої освіти. І не тільки

і не все робилося на кошт малого чисельно, економічно бідного народу. Робилося за копійки, складені добровільно, систематично всім народом.

Так, за прикладом других культурних народів, треба робити й нам, українцям, новим господарям на своїй старій землі.

Будьмо тверезі, говорім реально й щиро

Наші всі міста на Україні. обмосковчені. а вони мусіли б бути українські! Тут потрібна громадська праця, велика організованість і національна дисципліна, щоб культурною працею вернути те, що в нас загарбано на протязі кількох сотен літ, і вдержати те, що ще знаходиться в наших руках.

Засноване у Києві Товариство „Копійка на Рідну Школу“ поставило собі саме цю ціль: згуртувати цілий наш народ до свідомої й планової праці для рідної української школи. У відозві, випущеній цим Т-вом, звернено такий заклик до українського народу:

„По всіх напрямках іде зараз велика робота над визволенням наших національних і особистих прав, над поліпшенням нашого майбутнього. А найпечучішою потребою являється відбудова нашої школи та поширення освіти між нашим народом. Для цього треба шкіл, бібліотек, національних театрів, музеїв, чого нам ніхто не дасть, як самі не подбаємо. Нам треба і незможній молоді забезпечити можливість освіти, заведенням бурс і стипендій, а на те треба грошей, грошей і ще раз грошей! На цю справу треба завести добровільний податок з усіх громадян України і тому звертаємось до української гро-

А як зачав стріляти на них скоростріл з моста побіч станції, счинилося між ними замішане і не знали вони, куди тікати. Деякі поїзди хотіли втекти, та не встигли. У возах містився ешелон большевиків. Він почав було стріляти, та Стрільці повкидали у вози багато ручних бомб, і тим завдали большевикам важкі втрати.

Не маючи ніякої безпеки за собою з боків, Стрільці опустили вночі станцію, щоб вороги не оточили їх під час ночі.

Над ранком прийшли їм в поміч ті Стрільці, що остали були на пароході, і принесли з собою дві гаківниці. Розпочався наступ на станцію і прилежну частку міста. Большевики недовго ставили опір і скоро була станція і прилежна частку міста в руках Січовиків. Та нараз заїхали на станцію нові большевицькі ешелони і їх панцирний поїзд. Розпочалася пальба з усіх сторін. Стрільці відбивалися завзято, та супроти панцирного поїзду були безсилні. Збирали було обидати його з гаківниць мінами, та рівночасно інші ворожі відділи почали оточувати їх праве крило. Не було стільки сил, що продовжити боеву лінію аж по Дніпро, тому січовики мусіли відступити.

Втрати Стрільців були незначні: один убитий і кількох ранених. Зате большевицькі втрати були важкі.

Після цих боїв не задержувались большевики вже й одної днини в Олександрівську. Одні виїхали поїздами, другі розбіглися по степу і дніпрових плавнях. В місто ввійшли без бою один Курінь Першого Запорізького Полку і

Губернський комісар Катеринославщини.

Рада міністрів Української Народньої Республіки призначила губернським комісаром Катеринославщини *Блюського*, який до цього часу був комісаром у Кам'янці-Подільському.

Призначення інж. Труби.

Радою народніх міністрів призначено інженера Трубу товаришем міністра торгу й промисловости. До цього часу д. Труба був членом Катеринославської Губерніяльної Земської Управи.

В Московщині.

Курськ евакуується большевиками. В напрямку Москви відходять щоденно потяги з харчами. В Орлі почалися гострі суперечки між громадянами та червоногвардійцями. Голод і дорожнеча поширюються по всій Росії; в губерніях Рязанській, Курській, Тульській та Орловській фунт хліба коштує шість карбованців, фунт конячої ковбаси шість карбованців.

НА КУБАНЩИНІ большевицьке панування всім обридло. Незадоволення населення большевицькими розпорядками з кожним днем збільшується, готуючись вилитися в вибух. Українське населення на Кубанщині виносячи на собі найбільший тягар большевицьких утисків мріє про визволення братніми військами з України. Організовані большевицькі війська гоняться за Корніловим, який з гір вирушив зараз в напрямку на Тихорецьку.

Офіційне повідомлення Укр. Ген. штабу.

Східний фронт без зміни. Південний

Українська школа.

Коли пролетіла по над Україною черна ластівка воли, наш народ на першому місці своїх домагань поставив святе гасло народньої освіти. І це цілком розумно, бо в кого освіта, в того й свідомість цілей, в чіх руках школа, в того й будучина народа.

Але розуміти ідею легше, а ніж провести її в життя. Було б великою помилкою думати, що всі болючі питання нашої школи зможе задовольнити наше українське Міністерство Освіти. Потреби нашої національної освіти зараз такі великі, що Міністерству не вистарчить сил, щоб їх заспокоїти.

В далеко багатіших, культурніших од нас народів і там уряд не може задовольнити всіх вимог народньої освіти, а тому велика частина освітньої праці перекладається на плечі організованого громадянства.

Німці мають велику шкільно-освітню організацію „Schulverein“, що удержує кілька тисяч найрізніщих шкіл, заходок, бурс, бібліотек і т. ц. Ще гарніше поставлена така ж чеська організація „Skolska Matice“, на неї чехи дивляться, як на своє національне Міністерство Народньої Освіти; вона врятувала чехам сотні тисяч дітей од денационалізації з боку ворожих сусідніх елементів.

Наші браття-українці в Галичині не осталися також позаду других народів. У них є також дві поважні освітньо-шкільні організації—Українське Педагогічне Т-во та Краєвий Шкільний Союз „Рідна Школа“. Перше Т-во удержує учителські семінарії, народні школи, курси, видавало педагогічно-наукові журнали, книжки, шкільні підручники. Друге ж заспівувало головню українські гімназії і було їх до війни більш 2-х десятків, з котрих уряд Австрії п'ять мусів признати правно-державними й давати їм підмогу з державних фондів.

той заспокоїти можливість освіти, за веченням курсу і стипендій, а на те треба грошей, грошей і ще раз грошей! На цю справу треба завести добровільний податок з усіх громадян України і тому звертаємось до української громади з уклінним проханням: *вписуйтесь всі в члени товариства „Копійка на Рідну Школу“*. Кожний член обов'язаний відкладати що *для одну копійку* на фонд Т-ва. Не забувайте, що громада—великий чоловік, а одна копійка від усіх, це більше, чим найбільші жертви одиниць. Одна копійка складана точно і совістно, принесе нам мільйони. І ми певні, що не буде ні одного українця, котрий би одною копійкою що дня не положив цеголку під велику будову загально народньої освіти“.

Будуймо ж величню святицю нашого щастя, нашого добробуту й культури організованою громадою, своєю власною працею, власними жертвами. Надіймось тільки на себе самих. Тільки народ, що вміє жертвувати, гідний світлої будучини!

І. Ю.

Бої за Олександрівськ.

За місто Олександрівськ билися проти большевиків Січові Стрільці. Є се відділ, зложений з Українців-Галичан. Ще з початком війни утворився він в Галичині з добровольців-Українців, щоб боротися за волю України, і нераз вславився своєю хоробрістю. Один курінь сих Стрільців знаходиться отсе на Україні.

Стрільці підплили під Олександрівськ гори Дніпром дня 15 квітня. На Хортиці стояли тоді відділи Німців, що радили чекати і не вдаватися в бій. Та Стрільцям нічого було ждати. Один відділ ще того самого дня над вечером вдерся з двома скорострілами на товарову станцію. Тут нагрожували большевики всяким добром поїзди і здивувались немало, як на них посиналися стріли.

випливають з міста в напрямку на Тихорецьку.

Після цих боїв не задержувались большевики вже в одній днині в Олександрівську. Одні вихали поїздами, другі розбіглися по стену і дніпрових плавнях. В місто вийшли без бою один Курінь Першого Запорізького Полку і Німці.

М. З.

ТЕЛЕГРАМИ.

У. Т. А.

Професійна освіта.

КИЇВ, 19 квітня. При міністерстві освіти має утворитися головна рада професійної освіти в склад якої входять представники відповідних міністерств, які керують професійною освітою, представники від центрально-наукових інституцій, всеукраїнських професійних організацій, і поодинокі кооптовані особи.

Один мільон на освіту.

Рада народніх міністрів ухвалила асигновку 1 мільона карбованців в розпорядження міністерства освіти на видачу підмоги середнім школам.

Сторубльовки.

Міністерство фінансів одержало звістку, що кліше білетів 100 карбованців, котрі були випущені в грудні в Києві, вивезено большевиками до Катеринослава. Там була зроблена проба друкувати гроші. Однаково необхідність вибратися з Катеринослава примусила большевиків вивезти кліше в Таганрог. Міністерство фінансів сповіщає, що білетів в 100 карбованців випущено на 47 мільонів і більше такі білети випускатись не будуть. Як такі гроші будуть випущені в Таганрозі, або в иншій місці, то вся кількість білетів поверх 47 мільонів буде поставлена в борг російському совітському урядові, як випущена представниками цього уряду.

війська гоняться за Корніловим, який втір вирушив зараз в напрямку на Тихорецьку.

Офіційне повідомлення Укр. Ген. штабу.

Східний фронт без зміни. Південний фронт. Частини запорізької бригади Натієва після упертого бою, здобули Сімферопіль і рушили на Севастопіль, в якому населення з великою нетерпелівістю очікує їх приходу. Маються відомости, що тільки Українським військам Севастопіль здасться без бою.

Життя в Сімферополі.

СІМФЕРОПІЛЬ. Встановлений зв'язок Кримського осередку Сімферополя з усіма великими центрами України як Київ, Катеринослав, Херсон, Одеса і инші. Заклалась губерніяльна Рада з українців, татар, євреїв, москалів і німців-колоністів, яка вже вступила до виконання своїх функцій і встановлення порядку. Тимчасовий губерніяльний комендант видав розпорядження обеззброювання населення, до чого і приступлено. В губерніяльну Раду прибула численна делегація від усіх кол населення м. Севастополя в складі 64 чоловік і заявила, що Севастопіль здається без бою, коли будуть його брати Українські війська. На лініях Серабуз, Евпаторія, Сімферополь, Севастополь, Керченській, та Феодосійській скупилась сила вагонів і паровозів, яких нікуди вивезти; коли всі міста будуть окуповані українцями, то залізниця України збільшуются на кілька тисяч залізничного майна. Прибули члени Української Ради Чорноморського флоту, які заявляють, що в Чорноморськмі флоті Українці почали активні виступи, на багатьох кораблях замаячили Українські прапори.

Від 24 квітня 1918 року. Південний фронт: Сторожева охорона на р. Альмі. Отаман Натієв відвідав татарський парламент, де був прихильно зустрічений депутатами, які дуже прохали його, щоб в деякі місця були послані укра-

інські частини для визволення від большевиків. У отамана Натієва був цілий ряд депутатів для вивчення тих чи інших питань.

Південний фронт.

КИЇВ 24 IV. З приходом українського війська місто Сімферопіль прийняло святокий вигляд, не було ні одного українського козака, який би не ніс в руках жмут квіток. На всіх державних установах замазано український прапор. Численні приватні будинки так само були прикрашені національними українськими стягами. Над національними татарськими організаціями висіли зелені татарські і українські стяги.

Закон про покарання всіх учасників війни і повстання против Української Держави.

Центральна Рада 5 березня 1918 року ухвалила:

§ 1. Всі, кому буде судом доведено, що вони після дня 12 січня (опублікування IV Універсалу) брали участь або допомагали в війні Росії з Україною і повстанню против Української Народної Республіки, втрачають право на громадянство Української Народної Республіки і караються висплкою за межі її.

§ 2. В разі самовільного повороту цих осіб на територію Української Народної Республіки, вони караються тюрмою на 5 (п'ять) літ.

Місцеве життя.

23 квітня в Земській Управі відбувся Олександрівський Повітовий З'їзд Земельних Комітетів, скликаний Повітовою Земельною Управою з пропозиції представника Міністерства Земельних Справ, інструктора на Катеринославщині — Скалька.

Інструктор—докладчик мав своїм завданням познайомити З'їзд з земельним

тет і звернутись з проханням до Центральної Ради про затвердження“.

Про діяльність повітового земельного комітету з'їздом прийнята така резолюція:

„Розглянувши діяльність повітового земельного комітету, з'їзд висловлює йому своє довір'я і доручає надалі проводити користну для нього—України роботу.

Коли будуть зроблені перевибори волосних земельних комітетів, з'їзд доручає негайно скликати Повітовий з'їзд земельних комітетів.

Що до спокою на місцях, то з'їздом була прийнята така резолюція:

Повітовий з'їзд земельних комітетів Олександрівського повіту домагається, щоб повітовий комісар як найшвидше зробив розпорядження послати військову силу на повіт для роззброєння розбійничих банд, котрі ховаючись під назвою гайдамак роблять напади на мирних жителів, грабують і убивають безборонних громадян, чим страшенно мішають праці земельних комітетів.

Вислухавши доклади з приводу сучасного менту, з'їзд ухвалив таку резолюцію:

1) Вітаючи Українську Центральну Раду і Народне Міністерство з проголошенням України самостійною ні від кого незалежною республікою, з'їзд вимагає в обороні наших прав негайно сформувати регулярну постійну армію і щоб військовим Міністром обов'язково був самостійник соціаліст.

2) З'їзд вимагає скасування всяких військових організацій, котрі підтримують буржуазію і вороже ставляться до самостійної Української Республіки і соціалізму.

3) Особи, котрі під час останніх подій активно виступали проти самостійної Української Республіки, повинні бути неодмінно віддані до суду і на

О П О В І Щ Е Н Н Я.

Довожу до відома широкі верстви населення, а також всі урядові інституції, органи місцевого самоврядування, політичні і професійні організації, що з наказу п. Міністра Внутрішніх Справ в Катеринославі організована філія інформаційного бюро Міністерства Внутрішніх Справ, котре становить своїм завданням освідомлення широких кол населення про політичне і економічне становище в краї, про діяльність парламенту Української Народної Республіки—Центральної Ради і її уряду—Ради Народних Міністрів.

Всі делегації і окремі особи прибуваючі до Катеринослава по тим чи иншим справам запрошуються звертатися до бюро за одержанням різних законів, законопроектів, відозв і иншої літератури, а також поінформувати про те, що робиться на місцях.

Загальна канцелярія і склад міститься по Проспекту на розі Ново-Двергівської вул. (буд. бувшого Губернського Правління). Праворуч на 1 поверсі. Прийом від 10 до 2 годин щоденно крім свят,

Завідуючий інформаційним бюро Міністерства Внутрішніх Справ.
Сергійко.

Редакція газети „СІЧ“

запрошує всі українські організації і інституції як то: Повітове Земство, Мійське Самоврядування, українські політичні партії с.-р. і с.-д., т-ство Просвіта, „Запорожець“, Учит. Спілку, Селянську Спілку, поштовиків, залізниць, Вільне козацтво, кооперативи і ин. обрати по одному представнику у Видавничий Комітет часопису „СІЧ“.

Перше засідання Комітету призначається на 6 год 3-го травня, в помешканні Редакції. Редакція просить не запізнюватись.

ти анархістів і успішно очистили свій район від цього кобеля.

Після того вони пішли визволять Хведірівку-Бурлацьку і с. Покровське. Станція і с. Пологи теж просили у гуляйпольців допомоги супроти „червоних“ грабіжників. Але ці послідні, почувши про це, послішили утікати. Це сталося у середу 17/4 квітня. Тоді ж на спіх у Пологах на станції була організована самоохрона, якій пощастило ще задержати на станції два большевицьких поїзди—один з хлібом, а другий з усяким майном. Далі ця самоохрона зловила у районі положівської волости немало

та иншим організаціям. На 1 травня (18 квітня) в Катеринославі скликається з'їзд представників кооперативних союзів для загляду цього питання.

ОГОЛОШЕННЯ.

ПРОДАЄТЬСЯ БАНДУРА

(22 струни: 8 басків)

Ціна 160 карбованьців

Троїцька 25 Яшук

земельних комітетів, скликавши Часовою Земельною Управою з пропозиції представника Міністерства Земельних Справ інструктора на Катеринославщині — Скалька.

Інструктор—докладчик мав своїм завданням познайомити З'їзд з земельним законом, прийнятим Центральною Радою 18 січня 1918 р.

Д. Скалька з'ясував головні речі земельного закону і дав відповіді на числені запитання членів З'їзду та на їх доклади про діяльність на місцях. Широко все це обговоривши, З'їзд прийняв таку резолюцію про земельну справу на місцях:

1. „Олександрівський повітовий з'їзд земельних комітетів, заслухавши доклад представника од Міністерства Земельних Справ інструктора Скалька, цілком задовольняється тимчасовим законом про соціалізацію землі, почувши, що уряд дійсно дбає про інтереси трудового люду.

2. Вся та работа, яку земельні комітети провели на 1918 р., що до соціалізації землі, а також живого і мертвого інвентарю, котра не йде в розрив з тимчасовим земельним законом, підтвержується.

3. Зважаючи на те, що земельні комітети не мали під руками тимчасового земельного закону, виданого Центральною Радою, деякі волостні земельні комітети провели соціалізацію землі трудових господарств по порівнюючому принципу, тому з'їзд знаходить що полагодити цю справу зараз безумовно неможливо і тому оставляє у силі ці постанови на 1918 р.

4. Що до озимих посівів нетрудових господарств з'їзд постановив: лишок не трудової норми передати в розпорядження земельних комітетів.

5. Про таке становище повіта сповістити Губерніяльний Земельний Комі-

тет самостійно Української Республіки і соціалізму.

3) Особи, котрі під час останніх подій активно виступали проти самостійної Української Республіки, повинні бути неодмінно віддані до суду і на відповідальні посади ніколи не призначаються і

4) Осіб, котрі під час останніх подій активно приймали участь в боротьбі за самостійну Українську Республіку—на відповідальні посади призначати в першу чергу“.

с. ПОЛОГИ і його околиці.

Уже селяне починають приходити до пам'яті. Туман „большівський“, що закривав дійсність перед очима засмуканих селян,—розсіявся. Алеж селяне і досі не второпають до чого їх довели і чим пахне „новий“ лад. У одних безнадійність, у других жадоба „порядку“, якого б то не було; взагалі не легко зараз зрозуміти настрої селян, але всеж таки всіх непокоїть майбутнє: чи не буде цей „новий“ лад „старим“, революційним, або ще чимсь иньшим?

Совітська влада без боротьби, сама, майже непомітно усувається. Та власне кажучи, у нас на селах і не було совітської влади в широкому розумінню цього слова: були совіти, які всі справи однайважливіших до найдрібніших сами не рішали, а вносили на розгляд і остаточне вирішення сільських сходів. Тільки в селі Гуляйполі, де панувало кодро анархістів—„глушителів“ під проводом Махно, „Совет“ багатьом залив сала за шкуру. Та за те там найраніше і селяне очунались: ще задовго до приходу українських і німецьких військ у наш повіт—гуляйпольці (головням чином солдати) зорганізувались у самоохрану і, обдуривши анархістів у них же дістали велику силу зброї, яку і повернули про-

у Пологах на станції була організована самоохрана, яку щастливо ще задержали на станції два большевицьких поїзди—одні з хлібом, а другий з усяким майном. Далі ця самоохрана зловила у районі Пологівської волості немало грабіжників, у яких одібрали багато грошей і цінних речей. Треба зазначити, що на превеликий жаль ця самоохрана западто пізно зорганізувалась; до цього „червоні“ апцибори наробили уже в Пологах багато бешкету: пограбували коней у німецьких економіях, які уже належали селянам Басаньської і Пологівської волостям, погромили німецькі будинки, учинили жидівський погром і т. п.

У п'ятницю 19 квітня на ст. Пологи прибули перші ешелони астрійського війська. Всі дуже жадібно ждали і ждуть вояків-українців. Тепер тут повинно все йти добре. Але... всякі такі чутки, багато чуток... вони неправдиві, але дуже хвилюють терорізоване попередніми приятелями—„товарищами“ селянство, хвилюють і знов затуманюють голови збитих з паптелику людей. Потрібні люди для з'ясування сучасного менту і тих завдань, до яких треба прямувати Селянській Спілці і иньшим організаціям. Це зуміли б зробити і тутешні люди, коли б вони знали що робиться у Києві, на Україні і взагалі на білому світі. Треба печатного слова, треба якомога більше газет і інформаційної літератури на селах. Інакше село утопить у морі оціх слухів, які можуть убити надію на добрий лад. Подайте нам правдиве вільне слово, дайте українську газету! Хліборов.

Справа з монополією хліба.

Заготовка та постачання хліба на всій Україні передається кооперативам

ОГОЛОШЕННЯ.

ПРОДАЄТЬСЯ БАНДУРА

(22 струни: 8 басів)

Ціна 160 карбованьців

Троїцька 25, Итук

На Соборній вул., проти аптеки Левенчука, відкритий український кіоск для продажу книжок і часописів. Від 6 год. веч. українську літературу також можна купувати у Народньому Домі, в читальні „Просвіти“.

Видання

„Т-ВА ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ“

- підручники для гімназій і вищ. поч. шк.:
1) Рідні Колоски, чатанка. ч. 1 О. Сташенко ц. 2 р. 50 к.
2) Арифметика ч. 1 (цілі числа) В. Шарко ц. 1 р. 10 к.
3) Задачник арифметичний ч. 1. Н. Шульгина Ішук ц. 1 р. 50 к.
4) Дітські пісні, казки й загадки (перша книжка після букваря) М. Лободовський. 3 малюнками П. Холодного ц. 1 р.
5) Другий Всеукраїнський Учителяський З'їзд ц. 35 к.
6) Термінологія: арифметична ц. 15 к., граматична ц. 20 к., географічна ц. 15 к., геометрична ц. 25 к., алгебрична ц. 15 к.,

Склад видань і книгарня „Т-ВА ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ“: КИЇВ, МИКОЛАЇВСЬКА № 3.

Тимчасова редакційна комісія

Р. Квітна
А. Павлюк
Г. Янчук.

Видає газету

Комітет українських організацій